

MÚZEUMPEDAGÓGIA

Cím	Leírás	Ajánlott korosztály	Időtartam
Honfoglaló eleink	A foglalkozás során együtt ismerkedünk meg a honfoglaló magyarok viseletével, életmódjával, fegyvereivel és kalandozó hadjárataival. Elsősorban a régészeti és írott emlékek segítségével vizsgáljuk meg, hogy milyenek voltak a 895-ben új hazát szerző ősünk és miben változtak meg az államalapítás korára.	8+	90 perc
Mese és valóság Mátyás királyról	A diákok ezen a foglalkozáson élményszerűen ismerkedhetnek meg Hunyadi Mátyás alakjával és a korabeli Magyar Királysággal. A néphagyományból kiindulva a történelmen át válik megismerhetővé a Hunyadiak világa.	4-12	90 perc
A győzhetetlen király, Hunyadi Mátyás	Átfogó előadás keretében ismerkedhetünk meg Hunyadi Mátyás uralkodásával, különös hangsúlyt fektetve hadjárataira, a korabeli harcászatra és a „Fekete Seregre”.	12+	90 perc
Várak és ostromaik a középkorban	A foglalkozáson résztvevők bepillantást nyerhetnek a középkori vár mindennapi életébe. Megtudhatják, milyen elemekből, anyagokból és hogyan épül fel egy erősség, különös tekintettel a Magyar Királyság váraira. Ha pedig felépítettük a várat, megtudhatjuk, hogyan kell lerombolni. Megismerjük milyen ostromeszközök, technikák voltak ismertek a korszakban. A foglalkozás végén a résztvevők is „machinátorokká” válhatnak, az általuk felépített miniatűr ostromgépeket a gyakorlatban is kipróbálhatják.	7-12	90 perc
Végek vitézlő iskolája	Milyen volt a Balassi által megénekelte végvárak világa, miként zajlott le egy portya, mi az a lesvetés? Milyen fegyvereket forgattak kezükben a huszárok, és hogyan harcoltak a császár zsoldosai magyar földön? Ezekre és sok más kérdésre választ kapnak a törökkori magyar hadtörténet iránt érdeklődő résztvevők.	12+	90 perc
Vivat Hussar!	A huszár szó hallatán mindenkinek az 1848-as szabadságharc katonái jutnak eszébe – akik részt vesznek a foglalkozáson, megtudhatják, hogy már a középkorban is voltak huszárok, akiknek kezdetben ugyanolyan rossz híruk volt, mint a törököknek. Hogyan lett mégis a huszárság az egyik legjobban becsült és leghíresebb fegyvernem? Erre keressük a választ a gyerekekkel, mialatt megismerkedünk a „legmagyarabb” fegyvernem történetével a kezdetektől egészen az első világháborúig.	10+	90 perc
„Fényesebb a láncnál a kard...”	Az 1848 – 1849-es forradalom és szabadságharc katonai történetét vizsgáljuk meg. Összehasonlítjuk a szemben álló erők fegyvernemeit, a gyalogság, a lovasság és a tüzérség egyenruháit fegyverzetét, felszerelését. Kiderítjük a kard és a szablya közötti lényeges különbségeket, a korabeli kézi lőfegyverek használatának rejtelmeit és azt is, hogy vajon Gábor Áron valóban réz ágyúkat öntött-e?	7-18	90 perc
Huszármese	A gyerekek által eljátszott mese keretében keressük meg a huszárt, hogy utánajárjunk, miért is olyan híres ő. Miután megismerkedtünk alakjával, szemügyre vesszük fegyvereit, viseletét, sőt kézbe is vesszük, felpróbáljuk azokat. Végül elkészítjük a huszárok viseletének egy darabját, hogy ezt magára öltve mindenki kis huszárként indulhasson haza.	3-7	90 perc
Fel, fel vitézek a csatára!	A múzeum kapujánál a gyermekek a honvédsereg táborába csöppenve találkozhatnak egy „örmesterrel”, aki újoncokat gyűjt a magyar szabadság megvédésére. A lelkes önkénteseknek több próbát is ki kell állniuk: fegyverfelismerés, erőpróba, és egy saját felszerelési tárgy elkészítése. Az izgalmas feladatok után az örmester ünnepélyesen tiszteletbeli honvédekké avatja a csoport tagjait.	3-7	60 perc

Híresek és hírhedtek 1848-1849-ben	Görgei és Damjanich, Perczel illetve Windischgratz, Jellačić és Haynau élete és tevékenysége a szabadságharc időszakában. Azokat a közös kapcsolódási pontokat vesszük górcső alá, amelyek meghatározóak voltak a harctéri események alakulásában és érintették ezeket a hadvezéreket. Rajtuk és az általuk megvívott csatákon keresztül játékosan ismerkedünk a korszakkal, a szemben álló hadseregekkel, a fegyelem és a motiváció fontosságával, a hazaszeretettel és a katonai etikával.	8-14	60 perc
„Aradi vár, aradi vár, halál völgye”	1849. október 6-án a honvédsereg tizenhárom katonája adta életét a magyar szabadságért. Ezt a tizenhárom életpályát áttekintve keressük azt, hogy a különböző életutak miként futnak össze az aradi hadbírószágon, majd a vesztőhelyen, hogy a mai napig példát adjanak számunkra a hazaszeretetről és bátorságról.	10-18	90 perc
A párbajmánia kora	Az előadáson a boldog békeidők Magyarországra kalauzoljuk el az érdeklődőket. Megismerhetjük a párbaj neveit, megtudhatjuk, ki számított párbajképesnek, azaz úriembernek. Mik voltak a szabályok és mi volt a segítők feladata a viadal során? Kik írtak párbajkódexet, miért és hogyan történt a kihívás? A párbajozó úriember bőrébe bújva választ kaphatsz ezekre a kérdésekre!	12+	90 perc
A lövészárkok világa	Ezen a foglalkozáson az első világháború csatamezőin történeteket dolgozzuk fel. Térképek, korabeli fotók, filmrészletek, irodalmi művek, festmények segítségével interaktív formában tekintjük át a Nagy Háború eseményeit, szem előtt tartva a legfontosabbat, az embert.	13-18	90 perc
A katonaláda titka	Ezen a foglalkozáson az első világháború frontjain harcoló katonák mindennapjait tesszük vizsgálat tárgyává. Személyes használati- és emléktárgyak, fényképek, levelek, ruhadarabok, korabeli fotók, plakátok, dalok segítségével idézzük meg a déd- és úkapák 1914-1918 közötti fronton töltött életszakaszát. Megismerkedünk a körülményekkel, ahogy éltek és a nehézségekkel, amelyekkel szembe kellett nézniük.	13-18	90 perc
Állatok a Nagy Háborúban	Elsősorban a fiatalabb korosztálynak ajánlott ez a foglalkozás, ahol állatok segítségével tekintünk be a Nagy Háború történetébe. Megnézzük, hogy hat-, négy- és kétlábú segítők hogyan vették ki részüket az első világháborúból, miben, hogyan voltak a katonák segítségére és milyen áldozatot hoztak.	6-14	90 perc

FEGYVERBEMUTATÓK

Fegyverek a középkorból	A résztvevők megfigyelhetik, hogy a középkorban hogyan forgatták a különböző kardokat, miként használták az egyéb szúró-, vágó- és zúzófegyvereket és a különféle páncél-típusok mennyiben védtek viselőjüket.	4+	90 perc
A szabadságharc fegyverei 1848-1849	Az előadás során bemutatásra kerül a honvédsereg létrejötte, szervezete és felépítése. Megtudjuk, miben hasonlított és miben tért el ellenfelétől, a császári haderőtől. Fegyvernemek szerint megismerhetik az érdeklődők a korban használt ágyúkat, kardokat és puskákat, külön kiemelve az Augustin gyutacsos rendszerű löfegyvereket. A bemutatót követően a hallgatóság közelebbről is szemügyre veheti a fegyvereket.	12+	90 perc
Íjtól a géppuskáig	A kézi löfegyverek történetét áttekintő bemutatón a résztvevők testközelből tanulmányozhatják az ősi íjtól a modern sorozatlövő kézfegyverekig lezajlott technikai fejlődést.	12+	90 perc

VÁRTÖRTÉNETI SÉTÁK

Kis vártörténeti séta	A séta során a Várnegyed északi felével ismerkedünk meg. Megnézzük, hol törtek be a vár felszabadítására induló keresztény csapatok 1686 őszén, szemügyre vesszük a legkorábbi városfal maradványait, majd egészen a Mátyás-templomig elsétálunk, miközben a középkori Buda emlékeivel ismerkedünk. (Kérésre az útvonal bizonyos mértékig módosítható, kérjük, ilyen esetben előzetesen telefonon egyeztessen!)	7+	60 perc
Nagy vártörténeti séta	A nagy séta során az egész Várnegyedet bebarangoljuk. A múzeumból indulva megnézzük az egykori várfalakat, védműveket, a két középkori plébániatemplomot, ezután pedig egészen a palotáig elsétálunk	10+	120 perc

HADIRÉGÉSZET

„... és te virulj gyásztér...”	A foglalkozáson résztvevők a történelem- és a régészettudomány határán elhelyezkedő hadirégészetbe nyerhetnek betekintést, megismerkedhetnek azokkal a gyakori leletekkel, amelyekkel a régészek a terepi kutatások során találkozhatnak, valamint azokkal a módszerekkel, amelyeket az ásatók alkalmaznak a kutatómunka során.	12+	60 perc
--------------------------------	---	-----	---------

TÁRLATVEZETÉSEK

Magyarország a Nagy Háborúban	A tárlat magyar szemszögből láttatja az első világháború és az azt megelőző időszak katonai történetét, a frontélet és hátország jellegzetességeit. A tematikus enteriőröknek és tárgye gyűjtéseknek köszönhetően a kiállításon betekintést nyerhetünk a magyar katona, illetve a hátország állampolgárának mindennapi életébe, amelyet a háború gyökeresen megváltoztatott. Teremről-teremre érintőképernyőn követhetjük nyomon egy-egy kiválasztott katona, illetve polgári személy háborús életútját. A kiállításon olyan ismert és jelentős személyek személyes tárgyai láthatók, mint Arz Arthur, Svetozar Borevic, Ferenc Ferdinánd, Habsburg József főherceg vagy Szurmay Sándor, de más érdekes vagy éppen tipikus első világháborús sorsok is körvonalazódnak a bemutatásra kerülő, személyhez köthető relikviák által.	12+	90 perc
„Jelszavaink valának: haza és haladás”	A kiállítás bemutatja az ország hadügyi helyzetét 1848 előtt, bepillantást enged a forradalom eseményeibe, majd a vezetésen résztvevők megismerkednek a szabadságharc eseményeivel, vezetőivel, harcoló katonáival.	12+	60 perc
Piavétől a Donig – Dontól a Dunáig	A kiállítás 1918-tól 1948-ig követi nyomon a magyar múlt eseményeit, hadtörténetét.	12+	90 perc
... és legördült a vasfüggöny	A Magyarország 1948 és 1968 közötti katonai történetét bemutató kiállítás az 1956-os forradalom eseményire koncentrálna bemutatja a kommunista hatalomátvételtől oda vezető utat, majd az utána következő megtorlást.	12+	60 perc

MÚZEUMI SZÜLETÉS NAP

Múzeumi születésnap	Interaktív múzeumpedagógiai programmal, fegyverbemutatóval, játékkal, kézműveskedéssel várjuk az ünnepeltet és meghívottait. Elkaluozoljuk őket a lovagok világába vagy a szabadságharc idejébe, hogy kipróbálhassák magukat igazi lovagként vagy huszárként.	6-12	120 perc vagy 180 perc
---------------------	---	------	------------------------